

โมเดลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการจัดการความรู้การบริหารผลการปฏิบัติงาน
และประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs
ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

THE MODEL OF CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS OF KNOWLEDGE
MANAGEMENT, PERFORMANCE MANAGEMENT, AND BUSINESS EFFICIENCY
(THE GEM AND JEWELRY) SMEs IN BANGKOK AND METROPOLITAN REGION

ณัฐพงศ์ ใจเชื้อตรง¹ ธีรธนิษฐ์ ศิริโวหาร² และกันต์ฤทัย คลังพหล³
Nataphong Jaisuetrong¹ Theathanick Siriwoharn² and Kanreutai Klangphahol³

¹สังกัด หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

²สังกัด หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

³สังกัด หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์
ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการจัดการความรู้ การบริหารผลการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของธุรกิจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 957คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 620 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบสัดส่วนตามการแบ่งชั้น 6 จังหวัดในเขตกรุงเทพและปริมณฑล วิเคราะห์ผลโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการจัดการความรู้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($p = 0.226$) ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ ปัจจัยด้านการสร้างความรู้ปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ทางความรู้ปัจจัยด้านการแสวงหาความรู้ปัจจัยด้านการจัดเก็บความรู้ และปัจจัยด้านการถ่ายโอนและใช้ประโยชน์จากความรู้ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.398, 0.383, 0.361, 0.281 และ 0.268 ตามลำดับ 2) องค์ประกอบการบริหารผลการปฏิบัติงานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($p = 0.763$) ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือปัจจัยด้านการพัฒนาการปฏิบัติงานปัจจัยด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานปัจจัยด้านการวางแผนการปฏิบัติงานปัจจัยด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านข้อมูลป้อนกลับ/ให้รางวัล โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.385, 0.385, 0.311, 0.301 และ 0.228 ตามลำดับ 3) องค์ประกอบประสิทธิภาพสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($p = 0.831$) ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือปัจจัยด้านคุณภาพการผลิตปัจจัยด้านทรัพยากรเกี่ยวกับการผลิต (วัตถุดิบ) ปัจจัยด้านการควบคุมการผลิต และปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.306, 0.253, 0.253 และ 0.159 ตามลำดับ

ABSTRACT

This study had objective to confirmatory factor analysis knowledge management, performance management, and business efficiency. The population of this research are 957 entrepreneurs of small and medium gem and jewelry enterprises in Bangkok and Metropolitan Region, 620 samples was selected and a proportional random sampling was used, based on the stratification of 6 provinces in Bangkok and Metropolitan Region. The results showed that: 1) Knowledge management factor consistent with empirical data (p -value = 0.226), which consists of 5 indicator include: knowledge creation, determining knowledge vision, knowledge acquisition, knowledge storage, and knowledge transfer which have factor loading of 0.398, 0.383, 0.361, 0.281, and 0.268 respectively. 2) Performance management factor consistent with empirical data (p -value = 0.763), which consists of 5 indicator include: improve operation performance, tracking performance, planning operation, evaluate performance, and feedback/reward which have factor loading of 0.385, 0.385, 0.311, 0.301, and 0.228 respectively. 3) Business efficiency factor consistent with empirical data (p -value = 0.831), which consists of 4 indicator include: quality of production, resource (raw material), production control, and human resource management which have factor loading of 0.306, 0.253, 0.253 and 0.159 respectively. All three models are consistent with empirical data.

คำสำคัญ

อัญมณีและเครื่องประดับ ธุรกิจ SMEs ประสิทธิภาพธุรกิจ องค์ประกอบเชิงยั่งยืน

Keywords

Gem and Jewelry, Business SMEs, Business Efficiency, Confirmatory Analysis

ความสำคัญของปัญหา

กระแสการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วและตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นวิกฤติทางเศรษฐกิจ หรือการเข้าร่วมกลุ่มการค้าอาเซียน ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระบบธุรกิจ เช่น ปริมาณวัตถุดิบ การจ้างแรงงาน หรือแม้แต่วิธีการขนส่งที่รวดเร็วขึ้น ผสมกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรมความต้องการสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่น่ามาประยุกต์ใช้ในการผลิตที่มากกว่าแต่ก่อน สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ธุรกิจต่างก็ต้องปรับตัวเพื่อสามารถอยู่รอดได้ในยุคที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง โดยเฉพาะธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทยนั้นจำแนกเป็นกิจการขนาดย่อมซึ่งมีสัดส่วน ประมาณร้อยละ 70 และกิจการขนาดกลางอีกประมาณร้อยละ 25 และเป็นกลุ่มธุรกิจที่มีผู้ประกอบการอยู่ในระบบเศรษฐกิจเป็นจำนวนมาก (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(สสว.), 2556) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ธุรกิจ SME ถือเป็นหนึ่งกลุ่มธุรกิจที่ส่งผลต่อภาพรวมการส่งออกไทย โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับ ที่มียอดผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกเป็นอันดับ 1 ในกลุ่มของ SME ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนถึงร้อยละ 13.6 ของผลิตภัณฑ์ SMEs ที่ไทยส่งออกทั้งหมด โดยมีมูลค่าการส่งออกสินค้าหลายแสนล้านบาท และจากข้อมูลยังพบอีกว่า ในกลุ่ม SMEs ที่ประกอบธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับทั้งหมด (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2558) ธุรกิจ SMEs ในอดีตที่ผ่านมามีการแข่งขันกันสูงมาก บางธุรกิจประสบความสำเร็จ บางธุรกิจไม่ประสบความสำเร็จ

เมื่อพิจารณาถึงปัญหาเฉพาะของธุรกิจผลิตอัญมณีเพื่อการส่งออกของ SMEs จะพบปัญหาในเรื่องของปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมาย ค่าวัตถุดิบนำเข้าและค่าจ้างแรงงานสูง การเผชิญหน้ากับคู่แข่งรายใหม่ที่เป็นประเทศในกลุ่มประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนด้วยกัน การแย่งชิงทรัพยากรแรงงานจากนักลงทุนประเทศผู้ผลิตอื่น ๆ ข้อจำกัดทางการค้าของคู่ค้าที่เอื้อต่อการทำตลาดของคู่แข่ง และการไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้า (GSP) จากประเทศคู่ค้าหลักอย่างสหภาพยุโรป รวมถึงความไม่ชัดเจนในการเข้าร่วมเป็นสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (The Trans-Pacific Partnership : TPP) โดยปัจจัยการไม่ได้รับสิทธิพิเศษทางการค้านั้นทำให้ไทยต้องเสียภาษีที่สูงกว่าคู่แข่งราคาสินค้าจึงค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับคู่แข่งรายใหม่ที่มีศักยภาพเช่นจีนและอินเดียที่มีต้นทุนวัตถุดิบและค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่า ส่วนปัญหาการค้ามนุษย์และแรงงานผิดกฎหมายอาจทำให้ไทยถูกแบนจากประเทศที่ไทยมีตลาดหลักอย่างสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2558)

อย่างไรก็ตามหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนให้ธุรกิจไปสู่เป้าหมายและประสบความสำเร็จ ไม่เพียงขึ้นอยู่กับปัจจัย เงินทุน การตลาด การบริหารจัดการ และการผลิต เท่านั้น (ณัฐพล สีลาวธนานันท์, 2556) แต่จำเป็นต้องทำการวัดผลการดำเนินงานควบคู่กันด้วย ซึ่งสามารถทำได้หลากหลายวิธี (กาญจนา สุคันธสิริกุล, 2554) เช่น การประเมินผลการปฏิบัติงาน (Performance Appraisals: PA) ที่มุ่งเน้นการประเมินเฉพาะผลการปฏิบัติงานที่ได้จากบุคคลากร (ประเวศ มหารัตน์สกุล, 2545) การบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management: PM) เป็นเครื่องมือการประเมินที่มากกว่าการประเมินผลงาน แต่เป็นการประเมินแบบผสมผสานวัตถุประสงค์ของบุคลากรกับองค์การเข้าเป็นหนึ่งเดียวกัน (Werner and Desimone, 2006) ดังนั้น อาจเป็นไปได้ว่าสภาพปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขาดการวัดถึงประสิทธิภาพการดำเนินงานในธุรกิจ ขาดการติดตามสภาพปัญหา และการวิเคราะห์ ซึ่งการจัดการความรู้ การบริหารผลการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของธุรกิจเป็นหนึ่งในทฤษฎีเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร ที่ทุกองค์กรไม่สามารถขาดได้ เนื่องจากเป็นระบบที่สามารถนำไปต่อยอดสู่การจัดการระบบต่าง ๆ ในธุรกิจและสร้างนวัตกรรมใหม่ นอกจากนี้ยังครอบคลุมไปถึงองค์ประกอบทางด้านเทคโนโลยี บุคลากร และกระบวนการจัดการความรู้ การรวบรวม การจัดระบบ การจัดเก็บ การเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ รวมถึงเป็นตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ

จากข้อมูลและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา สภาพปัญหา และสาเหตุที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจการผลิตอัญมณี โดยประกอบด้วยปัจจัยการจัดการความรู้ การบริหารผลการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) ซึ่งผลจากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม ตรวจสอบผลการดำเนินงาน และวางแผนพัฒนาธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขันกับประชาคมอาเซียนต่อไป

โจทย์วิจัย/ปัญหาวิจัย

สภาพปัญหาและอุปสรรคของการจัดการความรู้ การบริหารผลการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของการจัดการความรู้ การบริหารผลการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยประชากรในการวิจัยคือ ผู้ประกอบการธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ประกอบด้วย จังหวัดกรุงเทพมหานคร นครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร จำนวน 957 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงจำนวน 620 คน ซึ่งจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดมีจำนวนมากเพียงพอต่อการวิเคราะห์ผล ด้วยวิธีวิเคราะห์สมการเชิงเส้นที่มีจำนวนพารามิเตอร์ 31 พารามิเตอร์ (จำนวนพารามิเตอร์ของตัวสมการเชิงเส้นในเล่มวิจัย ซึ่งเกิดจากความสัมพันธ์ขององค์ประกอบการจัดการความรู้ การบริหารผลการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของธุรกิจ) ตามข้อเสนอของ แฮร์ และคนอื่น ๆ (Hair, et al., 2010) ที่ได้เสนอให้ใช้กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 10 - 20 เท่าต่อ 1 พารามิเตอร์จากนั้นผู้วิจัยจึงเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งชั้นออกเป็น 6 ชั้นตามจังหวัด และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sample) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2538) ตามสัดส่วนของผู้ประกอบการหรือผู้บริหารระดับสูงของธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในแต่ละจังหวัด ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

จังหวัด	จำนวนผู้ประกอบการ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1. กรุงเทพมหานคร	835	540
2. สมุทรปราการ	42	26
3. นนทบุรี	32	21
4. นครปฐม	21	14
5. สมุทรสาคร	16	11
6. ปทุมธานี	11	8
รวม	957	620

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจ วุฒิการศึกษาสูงสุด และ สถานที่ตั้งของผู้ประกอบการ โดยลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการวัดองค์ประกอบการจัดการความรู้ มีทั้งหมด 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ทางความรู้ การสร้างความรู้ การแสวงหาความรู้ การถ่ายโอนและการใช้ประโยชน์จากความรู้ และการจัดเก็บความรู้ โดยคำถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัด 5 ระดับแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 36 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการวัดองค์ประกอบด้านการบริหารผลการปฏิบัติงาน มีทั้งหมด 5 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน การพัฒนาการปฏิบัติงาน การติดตามผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงาน และข้อมูลป้อนกลับ/ให้รางวัล โดยคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัด 5 ระดับแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามการวัดองค์ประกอบประสิทธิภาพของธุรกิจ มีทั้งหมด 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านทรัพยากรเกี่ยวกับการผลิต (วัตถุดิบ) ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (การจัดการด้านแรงงาน) ด้านการควบคุมการผลิต และด้านคุณภาพการผลิต โดยคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามมาตรวัด 5 ระดับแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 18 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended)

ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือสำหรับการวิจัยนี้มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (Index of item Objective Congruence: IOC) ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.97

ขั้นตอนที่ 2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (try-out) จำนวน 30 ชุดเพื่อกำหนดหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach's ซึ่งแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.969 จำแนกออกเป็นด้านการจัดการความรู้ ด้านการบริหารผลการปฏิบัติงาน และด้านประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.951, 0.924 และ 0.938 ตามลำดับการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปลิสเรล (LISREL Serial No.7B64-A841-7339-ED50) เพื่อกำหนดค่าทางสถิติและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ทางสถิติผ่านวิธีการทางสมการเชิงโครงสร้าง (Structure Equation Model : SEM)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการความรู้ การบริหารผลการปฏิบัติงาน และประสิทธิภาพของธุรกิจ ของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลผู้วิจัยได้กำหนดอักษรย่อของตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย ดังนี้

X	หมายถึง	การจัดการความรู้
Z	หมายถึง	การบริหารผลการปฏิบัติงาน
Y	หมายถึง	ประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ)
X1	หมายถึง	ปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ทางความรู้
X2	หมายถึง	ปัจจัยด้านการสร้างความรู้
X3	หมายถึง	ปัจจัยด้านการแสวงหาความรู้
X4	หมายถึง	ปัจจัยด้านการถ่ายโอนและใช้ประโยชน์จากความรู้
X5	หมายถึง	ปัจจัยด้านการจัดเก็บความรู้
Z1	หมายถึง	ปัจจัยด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน
Z2	หมายถึง	ปัจจัยด้านการพัฒนาการปฏิบัติงาน
Z3	หมายถึง	ปัจจัยด้านการติดตามผลการปฏิบัติงาน
Z4	หมายถึง	ปัจจัยด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน
Z5	หมายถึง	ปัจจัยด้านข้อมูลป้อนกลับ/ให้รางวัล
Y1	หมายถึง	ปัจจัยด้านทรัพยากรเกี่ยวกับการผลิต (วัตถุดิบ)
Y2	หมายถึง	ปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์
Y3	หมายถึง	ปัจจัยด้านการควบคุมการผลิต
Y4	หมายถึง	ปัจจัยด้านคุณภาพการผลิต

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการจัดการความรู้ ของ
ธุรกิจแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบการจัดการความรู้ของ
ธุรกิจ

องค์ประกอบ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ความหมาย
1. การจัดการความรู้	3.73	.384	มาก
1.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ทางความรู้	3.71	.579	มาก
1.2 การสร้างความรู้	3.74	.517	มาก
1.3 การแสวงหาความรู้	3.69	.552	มาก
1.4 การถ่ายโอนและใช้ประโยชน์จากความรู้	3.75	.444	มาก
1.5 การจัดเก็บความรู้	3.75	.556	มาก
2. การบริหารผลการปฏิบัติงาน	3.69	.353	มาก
2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน	3.62	.511	มาก
2.2 การพัฒนาการปฏิบัติงาน	3.72	.510	มาก
2.3 การติดตามผลการปฏิบัติงาน	3.74	.495	มาก
2.4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.68	.453	มาก
2.5 ข้อมูลป้อนกลับ/ให้รางวัล	3.71	.465	มาก
3. ประสิทธิภาพ	3.82	.336	มาก
3.1 ด้านทรัพยากรเกี่ยวกับการผลิต (วัตถุดิบ)	3.70	.443	มาก
3.2 ด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (การจัดการด้านแรงงาน)	3.79	.504	มาก
3.3 ด้านการควบคุมการผลิต	4.01	.460	มาก
3.4 ด้านคุณภาพการผลิต	3.78	.497	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญต่อองค์ประกอบประสิทธิภาพสูงที่สุด มีค่าเฉลี่ย 3.82 รองลงมาคือ องค์ประกอบด้านการจัดการความรู้ และการบริหารผลการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 3.73 และ 3.69 ตามลำดับ ซึ่งทั้งหมดมีความสำคัญอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาด้านย่อยพบว่า

องค์ประกอบการจัดการความรู้ของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่มีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ ด้านการถ่ายโอน และการใช้ประโยชน์จากความรู้ รองลงมาคือ ด้านการจัดเก็บความรู้ และด้านการสร้างความรู้

องค์ประกอบการบริหารผลการปฏิบัติงานของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ การติดตามผลการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาการปฏิบัติงาน และด้านข้อมูลป้อนกลับ/ให้รางวัล อยู่ในระดับมาก

องค์ประกอบประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่มีความสำคัญสูงสุด ได้แก่ ด้านการควบคุมการผลิต รองลงมาคือด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (การจัดการด้านแรงงาน) และด้านคุณภาพการผลิต

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่มีผลต่อประสิทธิภาพของธุรกิจ ของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลแสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs

	X1	X2	X3	X4	X5	Z1	Z2	Z3	Z4	Z5	Y1	Y2	Y3	Y4
X1	1													
X2	.514**	1												
X3	.438**	.495**	1											
X4	.409**	.453**	.402**	1										
X5	.291**	.414**	.334**	.433**	1									
Z1	.333**	.372**	.318**	.425**	.454**	1								
Z2	.324**	.329**	.367**	.365**	.364**	.464**	1							
Z3	.256**	.252**	.308**	.349**	.381**	.479**	.579**	1						
Z4	.298**	.282**	.214**	.350**	.294**	.400**	.395**	.521**	1					
Z5	.286**	.207**	.128**	.412**	.273**	.271**	.385**	.385**	.315**	1				
Y1	.232**	.117**	.250**	.278**	.169**	.280**	.226**	.319**	.273**	.388**	1			
Y2	.195**	.200**	.206**	.261**	.118**	.392**	.166**	.214**	.182**	.194**	.513**	1		
Y3	.288**	.310**	.195**	.195**	.290**	.275**	.177**	.178**	.296**	.153**	.314**	.307**	1	
Y4	.202**	.014	.210**	.194**	.156**	.126**	.001	.132**	.160**	.116**	.353**	.191**	.338**	1

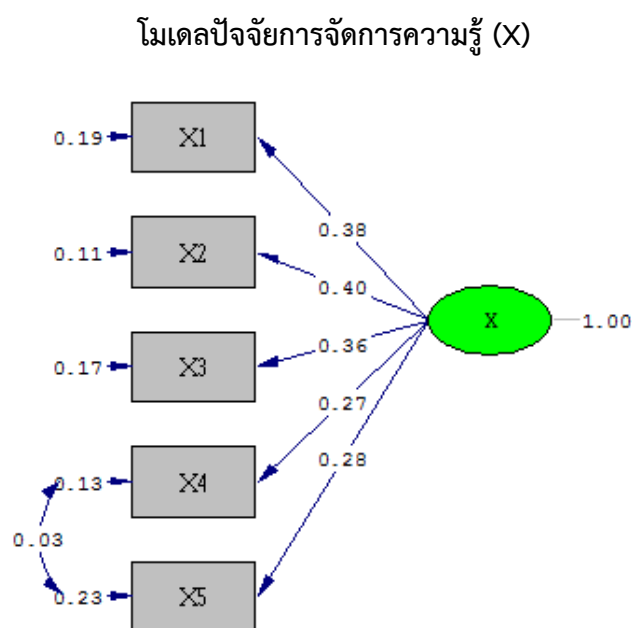
* มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งหมดในภาพรวมเกือบทุกคู่มีนัยสำคัญทางสถิติมีค่าความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.01 ถึง 0.579 โดยความสัมพันธ์ภายในกลุ่มของตัวแปรสังเกตได้แต่ละกลุ่มทุกคู่มีค่าความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสัมพันธ์สูงกว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกกลุ่ม ซึ่งถือว่าเป็นตัวแปรที่มีความเหมาะสมในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเนื่องจากมีความสัมพันธ์ภายในกลุ่มสูงกว่าภายนอกกลุ่มที่ไม่จำเป็นต้องวิเคราะห์จัดกลุ่มข้อมูลตัวใหม่ตามวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ โดยมีค่าเฉลี่ยของตัวแปรในกลุ่มอยู่ระหว่าง 0.191 ถึง 0.579

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยการจัดการความรู้ของธุรกิจ (อณุมณีและเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันซึ่งเป็นเทคนิคการทดสอบความสอดคล้องระหว่างข้อมูล กับโมเดลที่กำหนดหรือเพื่อตรวจสอบโครงสร้างของโมเดลว่ามีความแตกต่างกันกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ โดยต้องมีทฤษฎีสันับสนุนในการกำหนดเงื่อนไขบังคับในการวิเคราะห์หาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Joreskog and Sorbom, 1996; นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542) ทำให้ผู้วิจัยเลือกที่จะคงองค์ประกอบทั้งหมดไว้เพื่อทำการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับทฤษฎี ซึ่งเป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างกรณีที่มีทฤษฎีสันสนับสนุนที่ชัดเจน (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

Chi-Square=5.66, df=4, P-value=0.22594, RMSEA=0.026

ภาพที่ 1 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ปัจจัยการจัดการความรู้

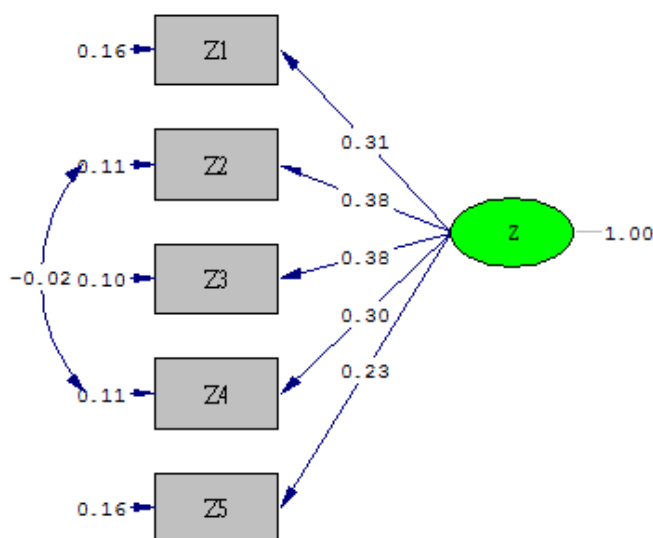
ตารางที่ 3 แสดงสมการโครงสร้างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยการจัดการความรู้ (X) กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตัวแปรสังเกตได้ ภายใน	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	ค่าความคลาดเคลื่อน (SE)	ค่าสถิติ (t)	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)
X1	0.383	0.023	16.369**	0.44
X2	0.398	0.020	19.485**	0.59
X3	0.361	0.022	16.131**	0.43
X4	0.268	0.018	14.521**	0.36
X5	0.281	0.024	11.740**	0.26
$\chi^2 = 5.66$ df = 4, p=0.22594, CFI= 0.998, GFI=0.996, AGFI=0.986, RMR=0.004, RMSEA=0.0259				

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยการจัดการความรู้ (X) พบว่า การจัดการความรู้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 5.66$ df = 4, p = 0.22594) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.998 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.996 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.986 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.004 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.0259 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ แสดงให้เห็นว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ 0.268 ถึง 0.398 โดยตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือปัจจัยด้านการสร้างความรู้ (X2) มีความแปรผันร่วมกับตัวแปรแฝงร้อยละ 59 รองลงมาคือปัจจัยการกำหนดวิสัยทัศน์ทางความรู้ (X1) มีความแปรผันร่วมกับตัวแปรแฝงร้อยละ 44

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยการบริหารผลการปฏิบัติงานของธุรกิจ (อัญมณี และเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โมเดลปัจจัยการบริหารผลการปฏิบัติงาน(Z)

Chi-Square=1.85, df=4, P-value=0.76306, RMSEA=0.000

ภาพที่ 2 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ปัจจัยการบริหารผลการปฏิบัติงาน

ตารางที่ 4 แสดงสมการโครงสร้างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Z) กับข้อมูลเชิงประจักษ์

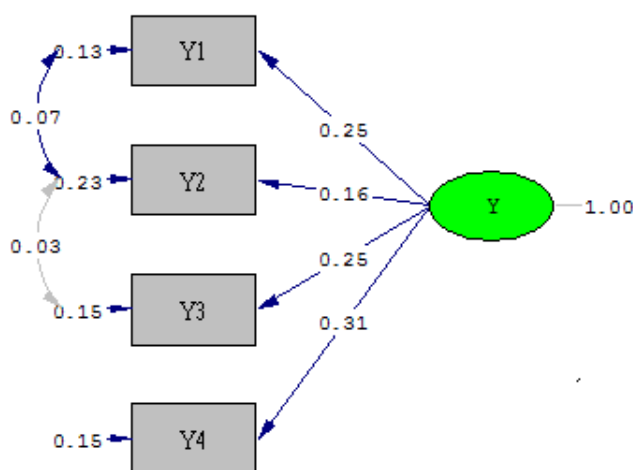
ตัวแปรสังเกตได้ภายใน	ค่าน้ำหนักองค์ประกอบ	ค่าความคลาดเคลื่อน (SE)	ค่าสถิติ (t)	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)
Z1	0.311	0.020	15.288**	0.37
Z2	0.385	0.020	18.819**	0.57
Z3	0.385	0.019	20.316**	0.60
Z4	0.301	0.019	15.812**	0.44
Z5	0.228	0.019	11.885**	0.24
$\chi^2 = 1.85$ df = 4, p=0.76306, CFI= 1.000, GFI=0.999, AGFI=0.996, RMR=0.002, RMSEA=0.000				

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Z) พบว่าการบริหารผลการปฏิบัติงานมีความสอดคล้องกลมกลืน กับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 1.85$ df = 4, p = 0.76306) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.000 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่า

เท่ากับ 0.999 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 0.996 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.002 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.00 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ แสดงให้เห็นว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ 0.228 ถึง 0.385 โดยตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุด คือ ปัจจัยด้านการติดตามผลการปฏิบัติงาน (Z3) และปัจจัยด้านการพัฒนาการปฏิบัติงาน (Z2) โดยมีความแปรผันร่วมกับตัวแปรแฝงร้อยละ 60 และ 57 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยประสิทธิภาพของธุรกิจของธุรกิจ (อัญมณี และเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

โมเดลปัจจัยประสิทธิภาพของธุรกิจ (Y)

Chi-Square=0.05, df=1, P-value=0.83150, RMSEA=0.000

ภาพที่ 3 แสดงการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน(Confirmatory Factor Analysis: CFA)
ปัจจัยประสิทธิภาพของธุรกิจ

ตารางที่ 5 แสดงสมการโครงสร้างการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันปัจจัยประสิทธิภาพของธุรกิจ (Y) กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตัวแปรสังเกตได้ ภายใน	ค่าน้ำหนัก องค์ประกอบ	ค่าความคลาดเคลื่อน (SE)	ค่าสถิติ (t)	สัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2)
Y1	0.253	0.024	10.594**	0.33
Y2	0.159	0.027	5.775**	0.099
Y3	0.253	0.024	10.387**	0.30
Y4	0.306	0.028	11.024**	0.38
$\chi^2 = 0.05$ df = 1, p = 0.83150, CFI = 1.000, GFI = 0.999, AGFI = 1.000, RMR = 0.000, RMSEA = 0.000				

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) (Y) พบว่า ปัจจัยประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่าไค-สแควร์ที่แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\chi^2 = 0.05$ df = 1, p = 0.83150) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (CFI) มีค่าเท่ากับ 1.000 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) มีค่าเท่ากับ 0.999 ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเท่ากับ 1.000 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (RMR) มีค่าเท่ากับ 0.000 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.00 ผลการวิเคราะห์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ แสดงให้เห็นว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวบ่งชี้มีค่าเป็นบวกมีค่าตั้งแต่ 0.159 ถึง 0.306 โดยตัวแปรสังเกตได้ที่มีค่าน้ำหนักความสำคัญมากที่สุดคือ ปัจจัยด้านคุณภาพการผลิต (Y4) โดยมีความแปรผันร่วมกับตัวแปรแฝงร้อยละ 38 รองลงมาคือ ปัจจัยทรัพยากรเกี่ยวกับการผลิต (วัตถุดิบ) (Y1) และการควบคุมการผลิต (Y3) โดยมีความแปรผันร่วมกับตัวแปรแฝงร้อยละ 33 และ 30 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษาวิจัยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของปัจจัยที่มีผลต่อธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ใน 3 ด้าน คือ 1. ปัจจัยการจัดการความรู้ 2. ปัจจัยการบริหารผลการปฏิบัติงาน และ 3. ปัจจัยประสิทธิภาพของธุรกิจ (อัญมณีและเครื่องประดับ) SMEs มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยการจัดการความรู้ จากผลการวิจัยพบว่า การจัดการความรู้มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยด้านที่มีความสำคัญมากที่สุดคือปัจจัยด้านการสร้างความรู้ มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.398 รองลงคือ ด้านปัจจัยการกำหนดวิสัยทัศน์ทางความรู้ มีน้ำหนักองค์ประกอบ 0.383 ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารและพนักงานทุกคนต่างให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำคู่มือความรู้ หรือการแบ่งเนื้อหาสาระออกเป็นหมวดหมู่ 4 หมวดองค์กรเพื่อให้

ทำการศึกษาความรู้เพิ่มเติมได้ง่ายคือ 1. การจัดการวัตถุดิบจากประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติโดยตรง 2. การผลิตทั้งแบบการผลิตด้วยมือและการผลิตด้วยเครื่องจักร 3. การตลาด เพื่อสามารถขยายตลาดและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ทั่วโลก และ 4. การบริหารจัดการ ได้แก่ บุคลากร การจัดการ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณ นอกจากนี้ผู้ประกอบการยังให้ความสำคัญในเรื่องของการกำหนดวิสัยทัศน์ความรู้ เช่น มีการกำหนดการประชุมเพื่อกระจายแนวคิด พันธกิจและเป้าหมาย รวมถึงประเมินความสามารถขององค์กรและพนักงาน นอกจากนี้ยังมีการกำหนดแผนปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการความรู้ทั้งตารางกำหนดการเรียนรู้ในแต่ละเดือนหรือการระบุเป้าประสงค์ในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งสิ่งเหล่านี้สามารถพบได้ในองค์กรขนาดใหญ่ที่มีบุคลากรจำนวนมากรวมถึงในธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับที่ต้องใช้บุคลากรจำนวนมากในการดำเนินการขั้นตอนต่าง ๆ ที่มีหลายขั้นตอน

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยภาพรวมจะพบว่า น้ำหนักองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของปัจจัยการจัดการความรู้มีค่าน้ำหนักใกล้เคียงกัน โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.268 – 0.398 แสดงว่าทุกองค์ประกอบนั้นผู้ประกอบการให้ความสำคัญค่อนข้างใกล้เคียงกัน ซึ่งจะเห็นได้จากการที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญในเรื่องต่าง ๆ ของการจัดการความรู้ เช่นการจัดระเบียบและระบบขององค์ความรู้ให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายทุกที่ทุกเวลา การป้องกันรักษาข้อมูลความรู้ทางการค้าธุรกิจและเข้าถึงข้อมูลด้วยความปลอดภัย หรือแม้แต่การส่งบุคลากรไปอบรมเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่บ่งบอกความสำคัญของการจัดการความรู้ของธุรกิจ โดยตัวแบบโครงสร้างสมการเชิงเส้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Marquardt (1996) ที่แบ่งการจัดการความรู้ออกเป็น 4 กระบวนการดังผลการที่ได้รับ คือ การแสวงหาความรู้การสร้างความรู้การถ่ายโอนและใช้ความรู้ และการจัดเก็บความรู้และนำมาใช้ใหม่ ผนวกกับแนวคิดทฤษฎีของ Kaoru Ishikawa (1968) ที่ทำการคิดค้นโมเดลปลาหัวโดยระบุว่าการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ วิสัยทัศน์ทางความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และคลังความรู้

2. ปัจจัยการบริหารผลการปฏิบัติงาน จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารผลการปฏิบัติงานมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยด้านที่มีความสำคัญมากที่สุดคือปัจจัยด้านการพัฒนาการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านการติดตามผลการปฏิบัติงานซึ่งมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากันคือ 0.385 ทั้งนี้เป็นเพราะในธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับทุกส่วนฝ่ายต่างต้องมีส่วนร่วมและประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง จึงต้องมีการกำหนดแผนงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และสามารถตรวจสอบติดตามผลการปฏิบัติงานได้ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับจะกำหนดการตรวจสอบเป็นระยะ ๆ ในกระบวนการผลิต เพื่อป้องกันความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการผลิตเนื่องจากต้นทุนต่อชิ้นงานที่มีราคาสูงและต้องใช้เวลาประณีตในการผลิต จึงทำให้ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษและมีการตรวจสอบที่รัดกุมมากกว่ากระบวนการผลิตทั่วไป ซึ่งการประเมินผลการปฏิบัติงานอาจมีการแสดงเอกสารรับรองถึงกระบวนการผลิตว่า อยู่ในระดับมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยภาพรวมจะพบว่า น้ำหนักองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของปัจจัยการบริหารผลการปฏิบัติงานมีค่าน้ำหนักใกล้เคียงกันโดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.228 – 0.385 แสดงว่าทุกองค์ประกอบนั้นผู้ประกอบการให้ความสำคัญค่อนข้างใกล้เคียงกัน ซึ่งจะเห็นได้จากนอกเหนือจากการติดตามผลการปฏิบัติงาน ผู้ประกอบการยังทำการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งหมดเพื่อพิจารณาให้รางวัลที่เหมาะสม เพื่อเป็นการตอบแทน และสร้างขวัญกำลังใจให้กับทุกส่วนฝ่ายในธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับ เช่น การประเมินการปฏิบัติงานของพนักงานในทางบวก คือ เมื่อพนักงานมีผลการปฏิบัติงานดีหรือสูงกว่าเป้าหมาย ก็จะพิจารณาในการให้รางวัลต่าง ๆ ที่เหมาะสม ได้แก่ การประกาศเกียรติคุณ การเพิ่มเงินเดือน โบนัส การเลื่อนตำแหน่ง เพื่อรักษาพนักงานที่มีคุณค่าให้อยู่กับบริษัทให้นานที่สุด สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่บ่งบอกความสำคัญของการบริหารผลการปฏิบัติงานของธุรกิจโดยตัวแบบโครงสร้างสมการเชิงเส้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Williams (1998) ที่แบ่งการบริหารผลการปฏิบัติงานออกเป็น 5 ขั้นตอน คือการวางแผนผลการปฏิบัติงาน ออกแบบผลการปฏิบัติงาน จัดการผลการปฏิบัติงานและพัฒนา ประเมินผลการปฏิบัติงาน และผลตอบแทนตามผลการปฏิบัติงาน

3. ปัจจัยประสิทธิภาพของธุรกิจ จากผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของธุรกิจความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยด้านที่มีความสำคัญมากที่สุดคือปัจจัยด้านคุณภาพการผลิตมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ 0.306 รองลงมาคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรเกี่ยวกับการผลิต (วัตถุดิบ) และปัจจัยด้านการควบคุมการผลิตมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากันคือ 0.253 ทั้งนี้เป็นเพราะ ทุกธุรกิจย่อมต้องมีการวัดถึงประสิทธิภาพองค์กรของตนด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งการวัดคุณภาพการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพทางธุรกิจอัญมณี ทั้งผู้ประกอบการและผู้บริโภคต่างก็ให้ความสำคัญมากเป็นพิเศษเนื่องจากคุณค่าและมูลค่าของสินค้าประเภทนี้เกิดขึ้นจากปัจจัยหลัก 2 อย่างเป็นหลักคือ 1. ความหายากของตัววัตถุดิบ และ 2. คุณภาพหรือความสวยงามของสินค้า แต่อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงค่าน้ำหนักองค์ประกอบโดยภาพรวมจะพบว่าน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบของปัจจัยประสิทธิภาพของธุรกิจแตกต่างกันบ้างเล็กน้อย โดยที่ค่าอยู่ระหว่าง 0.159 – 0.306 โดยด้านที่มีน้ำหนักน้อยที่สุดคือปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ซึ่งผู้ประกอบการ อัญมณีและเครื่องประดับเริ่มหันมาให้ความสนใจในองค์ประกอบนี้มากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องทรัพยากรมนุษย์ที่ปัจจุบันมีผู้ประกอบการอาชีพเป็นช่างฝีมืออัญมณีลดลง ทำให้ภาครัฐต้องเข้ามาช่วยเหลือในการจัดตั้งโครงการพัฒนาจำนวนแรงงานมีฝีมือและปรับเพิ่มค่าแรงขึ้น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยที่บ่งบอกความสำคัญของประสิทธิภาพของธุรกิจ โดยตัวแบบโครงสร้างสมการเชิงเส้นของปัจจัยประสิทธิภาพที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ตัวแปร คือ ทรัพยากรเกี่ยวกับการผลิต (วัตถุดิบ) การบริหารทรัพยากรมนุษย์การควบคุมการผลิต และคุณภาพการผลิต มีความสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยของ ทับทิม วงศ์ประยูร (2550); ดุลย์ วันบุญกุล (2554); ปภพพล เตมธีรกิจ (2555); และสุทธิ สีนทอง (2555)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

- 1) การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในเรื่องการพัฒนาการจัดการความรู้ควรให้ความสำคัญในปัจจัยด้านการสร้างความรู้สูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ทางความรู้ ปัจจัยด้านการแสวงหาความรู้ ปัจจัยด้านการจัดเก็บความรู้ และปัจจัยด้านการถ่ายทอดและใช้ประโยชน์จากความรู้
- 2) การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในเรื่องการพัฒนาการบริหารผลการปฏิบัติงานควรให้ความสำคัญในปัจจัยด้านการพัฒนาการปฏิบัติงานสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการติดตามผลการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ปัจจัยด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านข้อมูลป้อนกลับ/ให้รางวัล
- 3) การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในเรื่องการพัฒนาประสิทธิภาพ ควรให้ความสำคัญในปัจจัยด้านคุณภาพการผลิตสูงสุด รองลงมาคือ ปัจจัยด้านทรัพยากรเกี่ยวกับการผลิต (วัตถุดิบ) ปัจจัยด้านการควบคุมการผลิต และปัจจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งถัดไป

- 1) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการค้นหาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และองค์ประกอบของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ การวิจัยครั้งถัดไปจึงควรศึกษาถึงรูปแบบการจัดการและพัฒนาฝีมือแรงงานในการผลิตของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญและเร่งด่วนที่ผู้วิจัยได้ค้นพบจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้รูปแบบวิธีการในการแก้ไขปัญหาในธุรกิจอัญมณีที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
- 2) การวิจัยครั้งต่อไปอาจเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ผลิตอัญมณีทั้งภายในและภายนอกประเทศ เนื่องจากวิธีการในการดำเนินงานของผู้ผลิตอัญมณีในแต่ละประเทศนั้นมีความแตกต่างกันในหลายเรื่องเช่น การจัดการดำเนินงาน ระเบียบปฏิบัติ ความรู้ความสามารถ เทคโนโลยี รวมถึงวัตถุดิบที่แต่ละประเทศนั้นมีความแตกต่างกัน การศึกษาที่รอบด้านจึงอาจช่วยในการยกระดับการผลิตอัญมณีและเครื่องประดับด้วยนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่ทันสมัยรวมถึงพัฒนากระบวนการผลิตที่มีประสิทธิภาพซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพการผลิตต่อไป
- 3) งานวิจัยครั้งถัดไปผู้วิจัยอาจเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) เพื่อจัดกลุ่มข้อมูล และค้นหาตัวแบบทฤษฎีใหม่ ที่เหมาะสมต่อบริบทอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับในประเทศไทย

บรรณานุกรม

กาญจนา สุคันธสิริกุล. (2554). ผลกระทบของประสิทธิภาพธุรกิจแห่งนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

- ณัฐพล ลีลาพัฒนานันท์. (2556). **ปัญหาของ SME ไทย (1) และ (2)**. บทความ. กรุงเทพฯ: ศูนย์ธุรกิจอุตสาหกรรม (BOC) กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม). สืบค้นจาก https://voc.dip.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=314&Itemid=14.
- ดุริย์ วันบุญกุล. (2554). **การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของดัชนีชี้วัดผลสำเร็จขององค์กรตามหลักการวัดผลการปฏิบัติงานเชิงคุณภาพ กรณีศึกษาโรงงานฉีดพลาสติก**. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ทับทิม วงศ์ประยูร. (2550). **หลักเศรษฐศาสตร์**. กรุงเทพฯ: แม่ทาส์ปอยท์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). **โมเดลลิสม์สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปภพพล เต็มธีรกิจ. (2555). **ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อภาระงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษาอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. (2545). **การบริหารทรัพยากรมนุษย์แนวใหม่**. กรุงเทพฯ: ส.ส.ท.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2538). **วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2558). **ธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับ**. บทวิเคราะห์ธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับ. สืบค้นจาก www.kasikornbank.com/SME/Documents/KSMEAnalysis/IndustrySolution_GemAndJewelry_2015.pdf
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2556). **รายงานสถานการณ์วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ปี 2556**. บทสรุปผู้บริหาร ฉบับสมบูรณ์. สืบค้นจาก <http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/White%20Paper/2556/บทสรุปผู้บริหาร%20White%20Paper%20ปี%056%20สมบูรณ์.pdf>.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2558). **ประวัติสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.).
- สุทธิ สีนทอง. (2555). **การพัฒนาแบบการจัดการความรู้ในกระบวนการผลิตสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม**. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการพัฒนาธุรกิจอุตสาหกรรมและทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Hair, F. J., Black, C.W. & Anderson, E. R. (2010). **Multivariate Data Analysis**. 7th Edition. Pearson.
- Ishikawa, K. (1968). **Guide to Quality Control**. Tokyo: JUSE.
- Joreskog, K. G., and Sorbom, D. (1996). **LISREL8 user's reference guide**. Chicago, IL: Scientific Software International.
- Marquardt, M. (1996). **Building the Learning Organization**. New York: McGraw-Hill.

- Spender, J. C. (1996). Making Knowledge the Basis of a Dynamic Theory of the Firm. **Strategic Management Journal**. 17(2), 45-62.
- Werner, Jon M. and DeSimone, Randy L. (2006). **Human Resource Development**. 4th ed. Fort Worth: Dryden Press.
- Williams, A. (1998). Organization Learning and the role of attitude surveys. **Human Resource Management Journal**. November 8(4).